

Asia: VN/10579/2020

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esityksestä laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta: koronavirusepidemian tartuntaketjujen jäljittämistä ja katkaisua tehostava altistuneiden tunnistusjärjestelmä

Lausunnonantajan lausunto

Vastaajatahon virallinen nimi

Etelä-Pohjanmaan Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Tommi Niemi

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

tommi.niemi@epshp.fi, 050 474 6100

Onko vastaaja

muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin

Kysymyksiä esityksen tavoitteista ja vaikutuksista

Voidaanko ehdotetulla altistuneiden tunnistusjärjestelmällä mielestänne tehostaa koronavirusepidemian tartuntaketjujen jäljittämistä ja katkaisua?

Kyllä pääosin

Onko esityksessä asianmukaisesti otettu huomioon henkilötietojen ja yksityisyyden suojaan liittyvät näkökohdat?

Kyllä

Onko esityksestä aiheutuvat taloudelliset vaikutukset arvioitu asianmukaisesti?

Kyllä pääosin [Jotta applikaation laitaisi tarvittavan usea henkilö, niin tästä tulisi tiedottaa riittävästi. Riittävän tiedottamisen kustannuksia ei ole arvioitu.]

Onko esityksestä aiheutuvat muut vaikutukset arvioitu asianmukaisesti?

Ei pääosin

Mahdolliset yksilöidyt pykälämuutosehdotukset

Ehdotuksenne 43 a §:n muutoksiksi (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtävät)

-

Ehdotuksenne 43 b §:n muutoksiksi (Kansaneläkelaitoksen tehtävät)

-

Ehdotuksenne 43 c §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmän yhteydessä tapahtuva tietojen käsittely)

-

Ehdotuksenne 43 d §:n muutoksiksi (Suhde 22 §:ssä säädettyyn ilmoitusvelvollisuuteen)

-

Ehdotuksenne 43 e §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmästä saadun altistumistiedon käsitteleminen)

-

Ehdotuksenne 43 f §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmän toteutuksen ohjaus)

-

Ehdotuksenne 43 g §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmän tietoturvallisuuden arvioiminen)

-

Ehdotuksenne 43 h §:n muutoksiksi (Valvonta)

-

Voimaantulosäännös: Ovatko esityksen voimaantulo- ja voimassaoloajat perusteltuja esityksen tavoitteiden saavuttamiseksi?

-

Muut huomiot esityksestä

Mahdolliset muut näkemyksenne esityksestä?

Suuri osa tunnistetuista voi olla sellaisia, joista ei jäljittämisen yhteydessä tehtävien yhteydenottojen perusteella selviä muita altistumiseen tai tartuntaan viittaavaa kuin mobiilisovelluksen avulla tapahtunut tunnistaminen. Tällöin tartuntataudeista vastaavalla lääkäriellä tai muulla jäljitystyötä tekevällä terveydenhuollon ammattihenkilöllä ei ole lääketieteelliseen arvioon perustuvan päätöksenteon tueksi muuta tietoa kuin se, että käyttäjän mobiilisovellus on antanut tiedon henkilön altistumisesta. Käytännön työtä tekevän infektioleäkärin näkökulmasta olisi nyt erittäin

tärkeää tietää, voiko tällainen yksittäinen mobiilisovelluksen altistumistieto olla riittävä peruste henkilön isoja vaikutuksia omaavalle karanteenpäätökselle. Tällainen on tilanne silloin, jos tartunnan jäljitystä tekevällä yksiköllä ei ole tiedossa indeksitapausta, ei paikkatietoa altistumisesta, eikä ilmeisesti tarkkaa aikatietaakaan. Miten henkilöä tuolloin neuvotaan ja mikä on lopputulema? On mahdollista, että pelkkä mobiilidata altistumisesta ei riitä karanteenipäätöksen perusteeksi (perusoikeuspunninta). Tuolloin henkilölle itselle aiheutuu suurta ahdistusta, kun lisätietoja altistumisesta tai muusta tartuntaketjusta ei tule esille. Mitkä ovat tällaisen tiedon hyödyt huomioiden jo esityksessä mainittu työmäärän kasvaminen yhteydenottojen myötä?

Kansallisissa linjauksissa tulee huomioida myös mahdolliset väärinkäyttömahdollisuudet. Altistunut tai tartunnan saanut voi viedä tietoisesti kännykkänsä muiden omistamien kännyköiden lähelle näiden suostumuksella huomioiden tartuntatautipäiväraha. Kansallisissa linjauksissa olisi hyvä arvioida toimintatapoja tällaisen käyttäytymisen osalta.

Kärnä Elina
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

Niemi Tommi
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri